

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμάν

**ΠΡΑΞΗ: "ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑΣ: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΗ
ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΞΕΝΗΣ/ΔΕΥΤΕΡΗΣ
ΓΛΩΣΣΑΣ"**

**Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας
και Θρησκευμάτων**

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας

*«Προσαρμογή υλικού για τη διδασκαλία,
εκμάθηση, πιστοποίηση της ελληνικής σε
άτομα με αναπηρίες»*

Δυσλεξία: Γλωσσάρι

<p>Σύνταξη: Ηλίας Βασιλειάδης Αικατερίνη Όλκα στην Ειδική Αγωγή</p>	<p>Επιμέλεια: Χριστίνα Μητσοπούλου</p>	<p>Υπεύθυνες/οι Παραδοτέου: Άννα Κοκκινίδου Μαρία Δημητρακοπούλου (Κυριακή Σπανού, Γεωργία Ματζουλά και Δημήτρης Τζιμώκας)</p>
--	---	---

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμῶν

ΓΛΩΣΣΑΡΙ ΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΥΣΛΕΞΙΑ

Όρος- τεχνική	Περιγραφή	Παραδείγματα-εξειδίκευση του όρου σε δραστηριότητες
Ακρωνύμιο	Μνημονική τεχνική κατά την οποία σχηματίζεται μία ακροστιχίδα από τα γράμματα (συνήθως τα πρώτα) λέξεων που καλείται το άτομο να θυμάται.	<i>Γερμανία Αγγλία Λουξεμβούργο Αυστρία</i>
Αναπαραστατική απεικόνιση (Representational imagery)	Η παρουσίαση με αναπαραστατικό τρόπο (π.χ. σχέδιο ή γράφημα) μιας ιδέας, έννοιας κ.τ.λ.	<i>Για τι πράγμα μάς μιλάει το κείμενο; Μπορείς σε μια κόλλα χαρτί να μου ζωγραφίσεις τα βασικά του σημεία; Ή Τι σου έρχεται στο μυαλό όταν ακούς τη λέξη θάλασσα; Μπορείς να μου το δείξεις με μια κίνηση;</i>
Βασικά ερωτήματα διήγησης	Οι πιο σημαντικές ερωτήσεις για να κατανοήσει κάποιος ένα κείμενο ή μια αφήγηση και για να συντάξει ο ίδιος ένα κείμενο ή να διηγηθεί κάτι.	<i>Τα πιο σημαντικά ερωτήματα είναι 6 και ξεκινούν με τις εξής λέξεις: Ποιος...; Πού...; Πότε...; Πώς...; Τι...; Γιατί...;</i>
Καταιγισμός ιδεών (brainstorming)	Η τεχνική με την οποία το άτομο μας αναφέρει ελεύθερα, χωρίς πολλή σκέψη τι του «έρχεται» στο μυαλό αναφορικά με ένα θέμα, μια έννοια, κατάσταση κ.τ.λ.	<i>Σήμερα θα μιλήσουμε για τα αυτοκίνητα. Όταν ακούς τη λέξη 'αυτοκίνητα', ποιο είναι το πρώτο πράγμα που σου έρχεται στο μυαλό;</i>
Μεταγνώση	Η ικανότητα του ατόμου να κατανοεί και να εκφράζει τον τρόπο με τον οποίο μαθαίνει.	<i>Μπορείς να μου πεις τι κάνουμε για να γράψουμε μια περιλήψη; α) Διαβάζω το κείμενο. β) Υπογραμμίζω τα πιο σημαντικά σημεία σε κάθε παράγραφο.</i>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμών

Μίμηση προτύπου (modeling)

Η μίμηση της συμπεριφοράς ενός προτύπου με σκοπό την κατανόηση και την εμπέδωσή της σε βάθος.

γ) Εντοπίζω την κεντρική ιδέα.

Θα προσπαθήσω να σου δείξω τι κάνω, για να γράψω τη λέξη «είμαι». Θα πω τη σκέψη μου, εσύ θα παρακολουθείς και μετά θα προσπαθήσεις να κάνεις το ίδιο.

Μνήμη Εργασίας (Βραχύχρονη Μνήμη)

Σύστημα μνήμης, όπου οι πληροφορίες που χρειάζονται για την άμεση εκτέλεση μιας πράξης συγκρατούνται για μικρό χρονικό διάστημα

Για να γράψει κάποιος μια λέξη χρειάζεται για όσο διάστημα τη γράφει να φέρει στη μνήμη εργασίας του και να συγκρατήσει εκεί τον ήχο της λέξης καθώς και το πώς γράφεται.

Μνημονικές τεχνικές

Οι τρόποι με τους οποίους το άτομο βοηθά και εξασκεί τη μνήμη του να θυμάται καλύτερα, δηλαδή πώς να συγκρατεί μια πληροφορία και να την ανακαλεί πιο εύκολα (π.χ. δημιουργία εικόνας οπτικής ή ακουστικής ή με τη βοήθεια άλλων αισθήσεων και δημιουργία σχεδιαγράμματος).

- Θυμάμαι πώς γράφεται το γράμμα «φ», γιατί η εικόνα του μοιάζει με το ζώο 'φίδι', ενώ από φ αρχίζει και η λέξη 'φίδι'.
- Μπορείς να μου φτιάξεις ένα σχεδιάγραμμα με τα βασικά σημεία του κειμένου;

Νοητική απεικόνιση (Mental imagery)

Ο νοητικός σχηματισμός εικόνων των πραγμάτων και καταστάσεων που υπάρχουν στο περιβάλλον ενός ατόμου.

Ο κόσμος σε 20 χρόνια, πώς τον φαντάζεσαι; Φτιάξε στο μυαλό σου μια εικόνα. Μπορείς να μου την περιγράψεις;

Στρατηγικές ανάγνωσης: Κατάτμηση / Συγκερασμός

Η στρατηγική χωρίσματος της λέξης σε μικρά (άνευ νοήματος) κομμάτια που λέγονται συλλαβές / Η αντίστροφη στρατηγική συνδυασμού των συλλαβών μεταξύ τους για να δημιουργήσουν λέξεις.

Για να διαβάσω τη λέξη «πατάτα» τη χωρίζω σε συλλαβές: πα-τα-τα και αντίστροφα από τις συλλαβές: πα-τα-τα σχηματίζω τη λέξη πατάτα.

Παιχνίδι Ρόλων (Role – playing)

Τεχνική κατά την οποία ένα ή περισσότερα άτομα

Ο δάσκαλος προτείνει στον μαθητή ένα παιχνίδι ρόλων

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γλώσσαν νωμῶν

Περίληψη	υποδύονται άλλους ρόλους με σκοπό την καλύτερη κατανόηση και αφομοίωση μιας συμπεριφοράς ή αυτού που έχουν μόλις μάθει.	<i>σε κατάσταση υφασμάτων (πωλητής - πελάτης), για να μάθει ο μαθητής τα χρώματα.</i>
Φωνοτακτική δομή	Η σύντομη έκφραση (προφορική ή γραπτή), που περιλαμβάνει την κεντρική ιδέα και τα πιο σημαντικά σημεία ενός κειμένου ή μιας αφήγησης.	<i>Πες μου με δικά σου λόγια για τι πράγμα μάς μιλάει το κείμενο.</i>
Ψευδολέξεις	Λέξεις που διατηρούν τη φωνοτακτική δομή μιας γλώσσας, αλλά δεν σημαίνουν κάτι. Μας βοηθούν στη μηχανική ανάγνωση και στην κατανόηση, αφού οι μαθητές καλούνται να διαχωρίσουν λέξεις από ψευδολέξεις.	<i>Συχνές στην ελληνική γλώσσα είναι δομές όπως: ΣΦ, που θεωρείται μια απλή δομή και ΣΣΦ, που θεωρείται πιο σύνθετη (όπου Σ είναι το σύμφωνο και Φ το φωνήεν). Λέξη: πατάτα Ψευδολέξη: πακάτα</i>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Χουντουμάδη, Α. & Πατεράκη, Λ. (1997). *Σύντομο Ερμηνευτικό Λεξικό Ψυχολογικών όρων*. Αθήνα: Εκδόσεις «Δωδώνη».

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

γλώσσαν νωμᾶν

Για το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, © 2014-2015

Στο πλαίσιο της Πράξης:

**«ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑΣ:
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΩΣ ΞΕΝΗΣ/ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ»**

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ι. Ν. Καζάζης

Παραδοτέο: Προσαρμογή υλικού για τη διδασκαλία,
εκμάθηση, πιστοποίηση της ελληνικής σε άτομα με
αναπηρίες

Η ομάδα εργασίας:

Ηλίας Βασιλειάδης - Ψυχολόγος, εμπνευστής ομάδων, υποψήφιος Διδάκτωρ του Α.Π.Θ.
Σχολικός Ψυχολόγος σε ΚΕΔΔΥ

Αικατερίνη Όλκα - ψυχολόγος, Τμήμα Ψυχολογίας Α.Π.Θ., ΜΔΕ στη
Νευροψυχολογία και τις Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες, Πανεπιστήμιο Paul Sabatier
της Τουλούζης, συστημική-οικογενειακή ψυχοθεραπεύτρια.

Υπεύθυνες Παραδοτέου: Άννα Κοκκινίδου & Μαρία Δημητρακοπούλου (Υ.Π. διετέλεσαν
επίσης οι : Γεωργία Ματζουλά, Κυριακή Σπανού & Δημήτριος Τζιμώκας)